

RAPPORT

Passende beoordeling Omgevingsvisie Zwolle

Klant: Gemeente Zwolle

Referentie: BH8777WATRP2103031424

Status: Definitief/P01.01

Datum: 24-3-2021

HASKONINGDHV NEDERLAND B.V.

Jonkerbosplein 52
6534 AB NIJMEGEN
Water

Trade register number: 56515154

+31 88 348 70 00 **T**
+31 24 323 93 46 **F**
reception.nij-jo@nl.rhdhv.com **E**
royalhaskoningdhv.com **W**

Titel document: Passende beoordeling Omgevingsvisie Zwolle

Ondertitel:

Referentie: BH8777WATRP2103031424

Status: P01.01/Definitief

Datum: 24-3-2021

Projectnaam: Passende beoordeling Omgevingsvisie Zwolle

Projectnummer: BH8777

Auteur(s): Dorien Grote Beverborg

Opgesteld door: Dorien Grote Beverborg

Gecontroleerd door: Mark Groen/MG

Datum: 17-3-2021

Goedgekeurd door: Mark Groen/MG

Datum: 17-3-2021

Classificatie

Vertrouwelijk

Behoudens andersluidende afspraken met de Opdrachtgever, mag niets uit dit document worden veelevoudigd of openbaar gemaakt of worden gebruikt voor een ander doel dan waarvoor het document is vervaardigd. HaskoningDHV Nederland B.V. aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor dit document, anders dan jegens de Opdrachtgever.

Let op: dit document bevat persoonsgegevens van medewerkers van HaskoningDHV Nederland B.V. en dient voor publicatie of anderszins openbaar maken te worden geanonimiseerd.

Inhoud

1	Aanleiding	1
2	Aanpak en doel passende beoordeling	2
2.1	Wettelijk kader	2
2.2	Passende beoordeling voor een omgevingsvisie	2
3	Situatie Natura 2000-gebieden	3
3.1	Ligging Natura 2000-gebieden	3
3.2	Uiterwaarden Zwarte Water & Vecht	5
3.3	Rijntakken	6
3.4	Veluwe	9
3.5	Olde Maten & Veerslootlanden	11
4	Te toetsen beleidsopgaven	12
5	Beoordeling beleidsuitspraken	15
5.1	Stedelijke ontwikkelingen	17
5.2	Recreatieve netwerken	19
5.3	Overige ontwikkelingen	19
6	Cumulatie	20
7	Referenties	22

1 Aanleiding

De gemeente Zwolle beschrijft in de omgevingsvisie de gewenste ontwikkeling van de fysieke leefomgeving op de lange termijn, waarin integrale keuzes over de inrichting van gebieden worden gemaakt. Het is een (wens)beeld voor de toekomst, waarin aangegeven wordt waar de gemeente Zwolle naar toe wil. De omgevingsvisie bevat een beschrijving van de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving, de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, beheer, bescherming en behoud van het grondgebied en de hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving te voeren beleid. De omgevingsvisie geeft richting aan het onderliggende omgevingsprogramma en het gebiedsdekkende omgevingsplan.

Het achterliggende doel van het omgevingsbeleid is erop gericht de kwaliteit van leven van de inwoners van de gemeente Zwolle te verbeteren.

Omdat het op voorhand niet is uitgesloten dat het nieuwe beleid in de omgevingsvisie een (significant) negatief effect veroorzaakt op de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden is een passende beoordeling opgesteld. Deze is onderdeel van de (aanvulling op) de omgevingseffectrapportage (OER) behorend bij de omgevingsvisie.

2 Aanpak en doel passende beoordeling

2.1 Wettelijk kader

De Wet natuurbescherming vormt het wettelijk kader voor bescherming van Natura 2000-gebieden. Hierin is onder meer beschreven dat plannen en projecten de natuurlijke kenmerken van een Natura 2000-gebied niet mogen aantasten. Hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming biedt de juridische basis voor de aanwijzing van Natura 2000-gebieden en stelt de kaders voor de beoordeling van activiteiten die (mogelijk) negatieve effecten hebben op de in voornoemde gebieden geformuleerde instandhoudingsdoelstellingen.

In zogenoemde aanwijzingsbesluiten is de bescherming van de Natura 2000-gebieden juridisch vastgelegd. Centraal in de aanwijzingsbesluiten staan de instandhoudingsdoelstellingen ten aanzien van leefgebieden en natuurlijke habitats en populaties van in het wild levende plant- en diersoorten waarvoor het betreffende gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen vormen de specifieke doelstellingen die in een gebied gelden en die de basis vormen voor een toetsing aan de kaders van de Wet natuurbescherming. Instandhoudingsdoelstellingen zijn gericht op het in gunstige staat van instandhouding brengen of houden van habitattypen en soorten. In de beheerplannen die voor elk Natura 2000-gebied worden opgesteld, wordt aangegeven hoe de beheerders deze doelen realiseren.

2.2 Passende beoordeling voor een omgevingsvisie

Doel van de passende beoordeling is het in beeld brengen:

- a. van de risico's op het optreden van (significant) negatieve effecten op Natura 2000-gebieden als gevolg van het nieuwe beleid van de Omgevingsvisie gemeente Zwolle en
- b. met welke maatregelen geconstateerde risico's voorkomen of beperkt kunnen worden. Voor het onderdeel stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden heeft de gemeente een Ontwikkelstrategie stikstof (gemeente Zwolle, 2021) vastgesteld waarin diverse maatregelen zijn uitgewerkt.

De passende beoordeling vindt plaats op hoofdlijnen, passend bij het detailniveau van de omgevingsvisie.

3 Situatie Natura 2000-gebieden

3.1 Ligging Natura 2000-gebieden

Natura 2000 is het samenhangende netwerk van beschermde natuurgebieden in de Europese Unie, bestaande uit Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden. De Europese afspraken zijn in Nederland vastgelegd in de Wet natuurbescherming. De effecten worden beoordeeld aan de hand van de natuurlijke kenmerken (de instandhoudingsdoelstellingen).

Voor de Natura 2000-gebieden zijn beheerplannen opgesteld, waarin wordt uitgewerkt op welke wijze, waar, wanneer de (Europese) 'instandhoudingsdoelstellingen' gehaald gaan worden. Tevens zijn beheerplannen het uitgangspunt en toetsingskader voor handhaving en vergunningverlening. De instandhoudingsdoelstellingen zijn per gebied te raadplegen op de website van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.¹

In de gemeente Zwolle bevinden zich twee Natura 2000-gebieden: de Rijntakken langs de IJssel en de Uiterwaarden Zwarte Water & Vecht. Binnen een straal van 10 kilometer rondom Zwolle bevinden zich nog twee Natura 2000-gebieden: Veluwe en Olde Maten & Veerslootlanden (zie figuur 3-1). Ontwikkelingen in de gemeente Zwolle kunnen van invloed zijn op de kwaliteit van nabijgelegen Natura 2000-gebieden, bijvoorbeeld als gevolg van stikstofdepositie. Onderstaand wordt op de vier Natura 2000 gebieden ingegaan.

¹ <https://www.natura2000.nl/gebieden/zuid-holland/de-wilck/de-wilck-doelstelling>; <https://www.natura2000.nl/gebieden/zuid-holland/nieuwkoopse-plassen-de-haeck/nieuwkoopse-plassen-de-haeck-doelstelling>; <https://www.natura2000.nl/gebieden/zuid-holland/broekvelden-vettenbroek-polder-stein/broekvelden-vettenbroek-polder-stein-0>

Figuur 3-1. Ligging Natura 2000-gebieden (groen) ten opzichte van gemeente Zwolle

3.2 Uiterwaarden Zwarte Water & Vecht

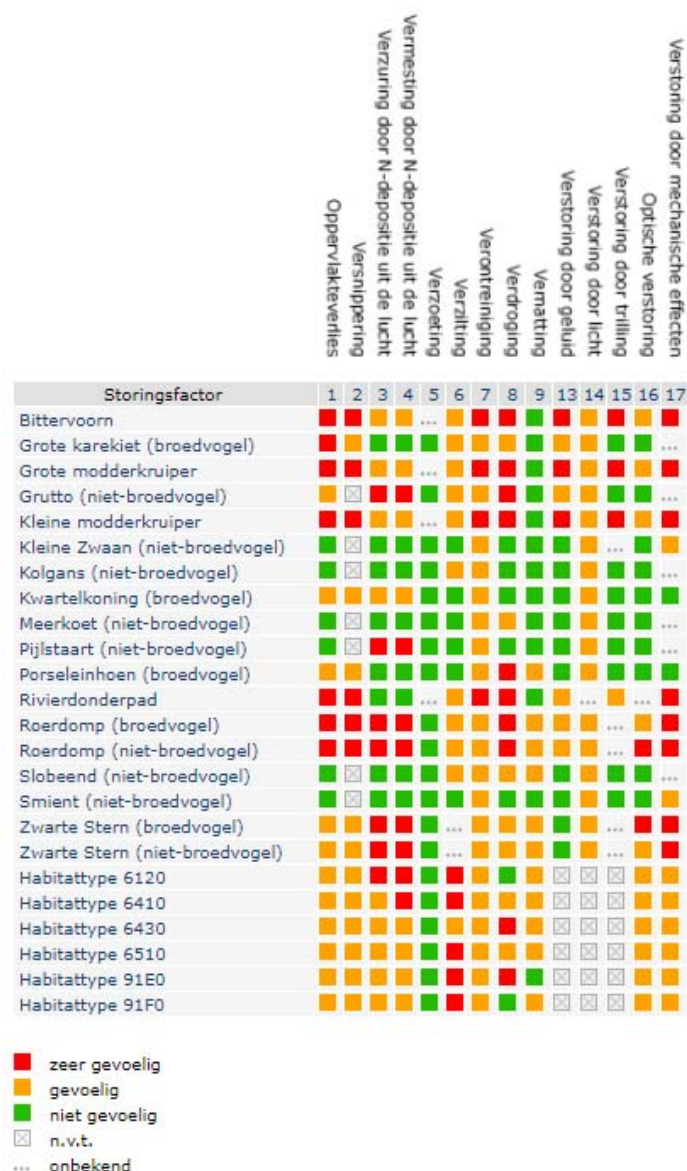
De uiterwaarden Zwarte Water & Vecht betreffen het geheel aan uiterwaarden ten noorden van Zwolle waar de Overijsselse Vecht samenstroomt met het Zwarte Water. De Vecht is een regenrivier die in Duitsland ontspringt. Het gedeelte van de Vecht, dat in dit gebied is opgenomen, kronkelt sterk door het landschap. Een deel van de uiterwaarden overstroomt soms onregelmatig tot laat in het voorjaar. Op de met steenslag beschermde oevers van de zomerdijk groeit vaak riet, ruigte of wilgenstruweel. De uiterwaarden bestaan uit buitendijkse graslanden, waarin strangen, kolken, rivierduinen en hakhoutbosjes voorkomen. Langs het Zwarte Water komen nattere graslanden voor. Dit gebied herbergt veel kievitsbloemgraslanden. Daarnaast komt in het gebied een aantal hardhoutoibosjes voor. Ook komen relicten van blauwgraslanden voor. Op hoger liggende zandige ruggen en langs en op de dijken komen lokaal goed ontwikkelde glanshaverhooilanden voor. Lokaal zijn abelen-iepenbossen aanwezig.

In het Natura 2000-beheerplan van dit Natura 2000-gebied (Provincie Overijssel, 2017) worden een viertal knelpunten voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen benoemd. Het gaat om:

- Te hoge nutriëntenrijkdom van het rivierwater
- Afname overstromingsduur en -frequentie wat leidt tot verzuring en vermindering van verspreiding van zaden van onder andere de kievitsbloem
- Lange inundatie in groeiseizoen (zomerinundatie) door peilopzet van het IJsselmeer wat ongunstig is voor de kievitsbloemen
- Vermindering morfodynamiek waardoor minder sedimentatie van zand en slib op de oeverwallen plaatsvindt en er minder afvoer van strooisel uit de rietlanden is

In het Natura 2000-beheerplan is eveneens omschreven dat door de uitvoering van verschillende herstelmaatregelen in de eerste beheerplanperiode verdere achteruitgang van de habitattypen, habitatoorten en vogels wordt voorkomen. De daaropvolgende perioden wordt ingezet op verdere kwaliteitsverbetering.

In onderstaande figuur zijn daarnaast de gevoeligheden voor verschillende storingsfactoren van de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied weergegeven. Wanneer het ruimtelijk beleid vanuit de omgevingsvisie deze storingsfactoren versterkt of invloed heeft op bestaande knelpunten in het Natura 2000-gebied bestaat er een risico op (significant) negatieve effecten.

Figuur 3-2. Gevoeligheid voor verschillende storingsfactoren op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water & Vech²

3.3 Rijntakken

De Uiterwaarden IJssel, onderdeel van het Natura 2000-gebied Rijntakken, omvat het systeem van de rivier de IJssel, de aanliggende oeverwallen en de uiterwaarden. De IJssel is een zijtak van de Rijn en loopt van Arnhem tot aan het IJsselmeer. Het landschap is ontstaan in een periode dat de rivier een veel groter deel van de waterafvoer verzorgde en de monding nog een echte delta was. Gedurende het winterhalfjaar stromen grote delen van de uiterwaarden onder. De overstromingsduur en -frequentie variëren sterk van jaar tot jaar. Er zijn grote verschillen in het buitendijkse gebied, verschillen in hoogteligging, afwisseling tussen smalle en brede delen en tussen dichte kleinschalige en grote open delen. Plaatselijk treedt grondwater uit en monden beken uit in het IJsseldal. Zandige kalkrijke oeverwallen en rivierduinen worden afgewisseld met kleiige, vlakke stroomdalen. Het landschap van het noordelijkste deel nabij Zwolle is open

² <https://www.synbiosys.alterra.nl/bij12/effectenindicatorappl.aspx?subj=effectenmatrix&tab=2>

en wordt gekenmerkt door grasland. Een aantal vrijwel onvergraven en reliëfrijke uiterwaarden zoals Scherenwelle, vormt een kleinschalig oud cultuurlandschap met daarin stroomdalgraslanden, kievitsbloemhooilanden en glanshaverhooilanden. In reliëfrijke delen komt plaatselijk hardhoutooibos voor.

In het Natura 2000-beheerplan (Provincie Gelderland, 2018a) ontbreekt een totaaloverzicht van de knelpunten binnen het Natura 2000-gebied. In de PAS-gebiedsanalyse van het Natura 2000-gebied Rijntakken worden wel knelpunten voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen benoemd:

- Ingeperkt rivierdynamiek waardoor minder bufferende stoffen worden aangevoerd en geen afvoer van strooisel meer plaatsvindt.
- Vermesting door overstromingen.
- Verzuring en vermisting door stikstofdepositie.
- Inadequaat beheer (te hoge graasdruk, te weinig extensief maaibeheer of te vroeg in het seizoen maaien).
- Kwetsbare habitattypen/leefgebieden door te kleine aaneengesloten oppervlakten en versnippering
- Verstoring door recreatie.
- Verslechtering kwaliteit broedhabitat moerasvogels, mede door knelpunten in de waterhuishouding en/of beheer.
- Te weinig plas-drasgebieden voor onder andere porseleinhoen en smient.

Voor alle *habitat*typen kan in de eerste planperiode verdere achteruitgang worden voorkomen met de voorgestelde maatregelen uit het Natura 2000-beheerplan. Met name de stroomdalgraslanden en de glanshaverhooilanden vragen daarbij extra aandacht voor een goed en zorgvuldig beheer. In deze eerste beheerplanperiode zal op diverse plaatsen een begin worden gemaakt met de opgaven voor kwaliteitsverbetering en uitbreiding. Dat geldt met name voor de droge graslanden en de ooibossen. Aangezien de ontwikkeling van deze habitattypen veel tijd vergt, wordt de doelrealisatie niet eerder dan aan het eind van de 3e planperiode (2030-2036) verwacht. De opgave voor wat betreft ooibos is dan de realisatie van duurzame boskernen.

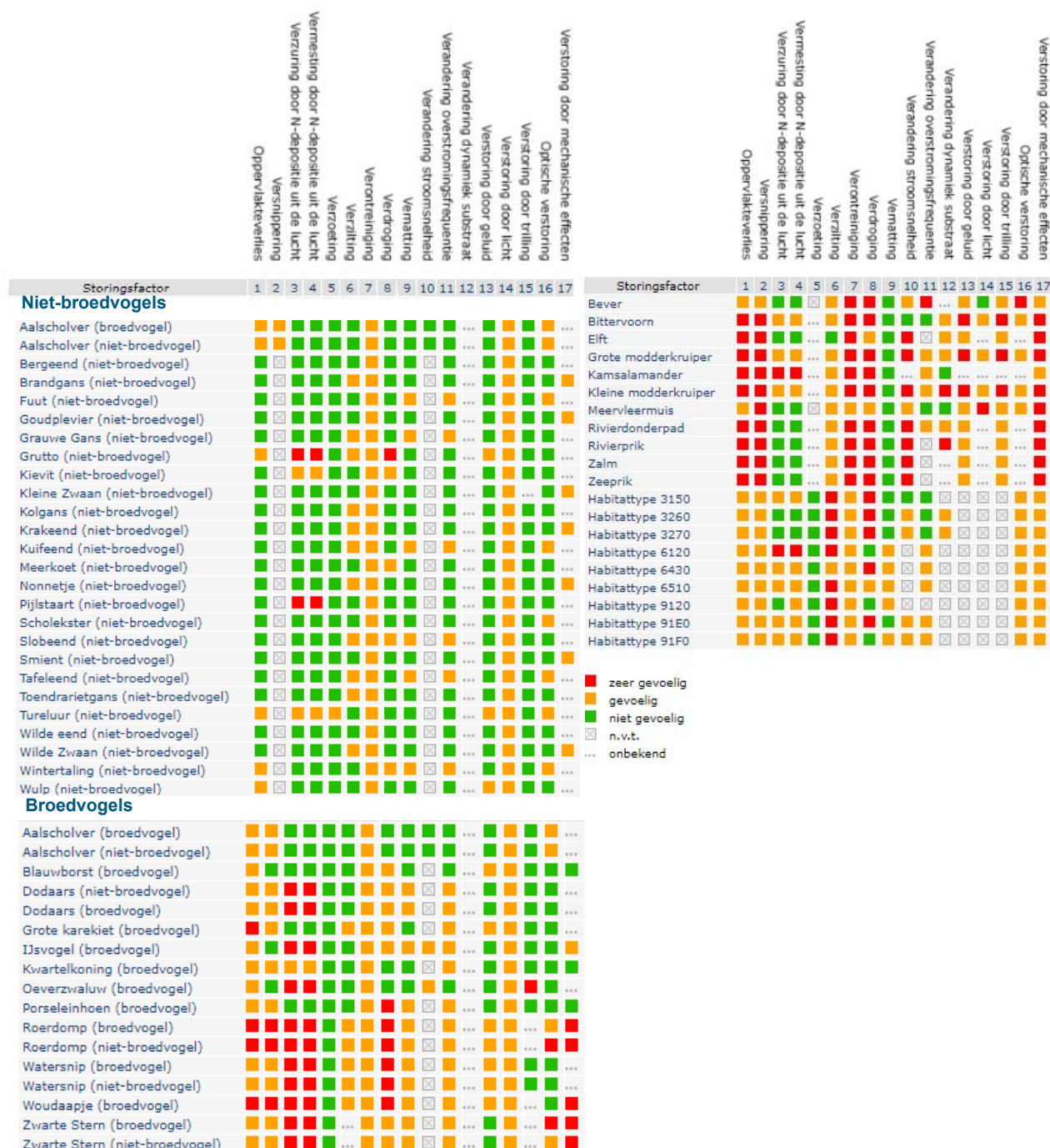
Voor de meeste *habitat*soorten wordt de doelstelling in de eerste beheerplanperiode gerealiseerd. Voor de rivieronderpad zal de instandhoudingsdoelstelling, in de eerste planperiode, waarschijnlijk niet worden gehaald. De rivieronderpad blijft sterk onder druk staan doordat deze soort wordt verdrongen door uitheemse vissoorten. Voor soorten gebonden aan laagdynamische situaties en met een uitbreidingsdoelstelling (grote modderkruiper en kamsalamander) is het realiseren van de doelstelling lastig. Aan de ene kant worden maatregelen genomen ter verbetering van het leefgebied van deze soorten. Aan de andere kant blijft het leefgebied onder druk staan door het verdwijnen van laagdynamische situaties elders.

De doelstelling voor de moeras*broedvogels* en zwarte stern zal niet worden gerealiseerd binnen de eerste beheerplanperiode. Dit doordat er onvoldoende leefgebied tot ontwikkeling is gekomen en doordat in veel leefgebieden de waterhuishouding nog steeds onvoldoende is. Voor het porseleinhoen en de kwartelkoning lijkt de omvang en de kwaliteit van het leefgebied op orde te zijn gebracht. Onduidelijk is hoe de populatie hierop zal reageren. Voor aalscholver, dodaars, ijsvogel, oeverzwaluw en blauwborst zal de doelstelling naar verwachting worden gehaald.

Aan het eind van de eerste beheerplanperiode is de omvang en de kwaliteit van het leefgebied voor alle *niet-broedvogel*soorten voldoende. Toch voldoen verschillende soorten naar verwachting niet aan de populatiedoelstelling. Dit heeft echter niet met het leefgebied van deze soorten in de Rijntakken te maken, maar wordt veroorzaakt door factoren buiten de Rijntakken. Extra maatregelen in de Rijntakken zijn dan ook niet nodig.

In onderstaande figuur zijn daarnaast de gevoeligheden voor verschillende storingsfactoren van de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied weergegeven. Wanneer het ruimtelijk beleid

vanuit de omgevingsvisie deze storingsfactoren versterkt of invloed heeft op bestaande knelpunten in het Natura 2000-gebied bestaat er een risico op (significant) negatieve effecten.

Figuur 3-3. Gevoeligheid voor verschillende storingsfactoren op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebied Rijntakken³

³ <https://www.synbiosys.alterra.nl/bij12/effectenindicatorappl.aspx?subj=effectenmatrix&tab=2>

3.4 Veluwe

De Veluwe bestaat overwegend uit droge bossen, droge en natte heide, vennen en stuifzanden. In de voorlaatste ijstijd duwden de ijslobben van het landijs enorme hoeveelheden door de rivieren aangevoerd zand en grond voor zich uit en opzij en vormden zo de stuwwallen. Hoewel de hoogteverschillen sindsdien door wind en water zijn afgevlakt, reiken de hoogste delen van de Veluwe tot ruim 100 m boven NAP. Tot 1900 was de Noord-Veluwe één uitgestrekt stuifzandgebied. Tegenwoordig is er in totaal nog 1400 hectare stuifzand op de Veluwe. Bij Kootwijk is één van de grootste actieve stuifzandgebieden van Europa. Plaatselijk komen in de heiden natte (o.a. Leemputten bij Staverden) of droge (o.a. Harskamp) heischrale graslanden, jeneverbesstruwelen, vennen, natte heide en hoogveenkernen (Mosterdveen) voor. In het beekdal van de Hierdense en Staverdense Beek worden schraallanden aangetroffen. Langs de randen van de Veluwe ontspringen de (sprengen)beken, waar beekvegetaties en zeer plaatselijk bronbossen voorkomen.

In het Natura 2000-beheerplan is voor de Veluwe een vijftal knelpunten geformuleerd (Provincie Gelderland, 2018b):

- Ontbreken van of onzorgvuldig beheer.
- Verzuring en vermesting door stikstofdepositie.
- Verdroging door verdamping, grondwateronttrekkingen en grondwaterstandverlagingen.
- Verstoring door recreatie.
- Kwetsbare habitattypen/leefgebieden door te kleine aaneengesloten oppervlakten en versnippering.

In het Natura 2000-beheerplan is aangegeven dat wanneer de milieucondities op orde kunnen worden gebracht, het juiste beheer wordt gevoerd en de nodige herstelmaatregelen zijn uitgevoerd, naar verwachting de instandhoudingsdoelen voor, op één na, alle *habitattypen*, binnen de komende drie beheerplanperiodes haalbaar zijn. Alleen het halen van de doelen voor het habitatype Blauwgrasland (H6410) is onzeker. Op dit moment is het type niet of nauwelijks aanwezig. Er zijn slechts enkele plaatsen op de Veluwe die, afgezien van stikstofdepositie, kunnen voldoen aan de vereiste milieucondities.

Voor de *habitatsoorten* kan in de 2^e of 3^e beheerplanperiode een gunstige staat van instandhouding worden bereikt. Dit geldt ook voor de *broedvogels*. Voor deze soortgroep is extra aandacht nodig voor de duinpieper die momenteel niet op de Veluwe broedt, maar waar gestreefd wordt naar voldoende draagkracht voor hervestiging.

In onderstaande figuur zijn daarnaast de gevoeligheden voor verschillende storingsfactoren van de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied weergegeven. Wanneer het ruimtelijke beleid vanuit de omgevingsvisie deze storingsfactoren versterkt of invloed heeft op bestaande knelpunten in het Natura 2000-gebied bestaat er een risico op (significant) negatieve effecten.

Figuur 3-4. Gevoeligheid voor verschillende storingsfactoren op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebied Veluwe⁴

⁴ <https://www.synbiosys.alterra.nl/bij12/effectenindicatorappl.aspx?subj=effectenmatrix&tab=2>

3.5 Olde Maten & Veerslootlanden

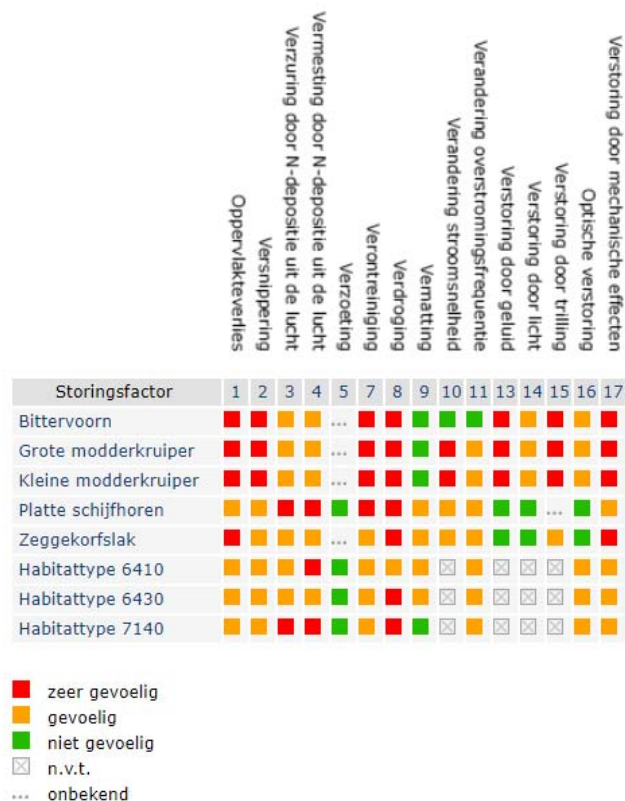
De Olde Maten & Veerslootlanden omvatten een van de laatst bewaard gebleven restanten van onbemeste blauwgraslanden in het Nederlandse laagveengebied. De bodemkundige en hydrologische situatie zijn gunstig voor herstel waar de kwaliteit achteruit gegaan is. Het uitgebreide slotenpatroon in het gebied is een van de belangrijkste leefgebieden van de grote modderkruiper in ons land.

In het Natura 2000-beheerplan van Olde Maten & Veerslootlanden (Provincie Overijssel, 2016) zijn de volgende knelpunten beschreven die het behalen van de instandhoudingdoelen bemoeilijken:

- Verzuring door te weinig basenrijk grondwater in de wortelzone
- Matige kwaliteit oppervlaktewater, mede door bemesting van landbouwpercelen
- Verdroging door poreuze kade rondom het reservaatgebied
- Gebrek aan onderhoud waardoor de boksloten dichtgroeien waardoor fluctuatie van het grondwater is toegenomen

In het Natura 2000-beheerplan is verder omschreven dat door de uitvoering van verschillende herstelmaatregelen in de eerste beheerplanperiode verdere achteruitgang van de habitattypen en habitatsoorten wordt voorkomen. De daaropvolgende perioden wordt ingezet op verdere kwaliteitsverbetering.

In onderstaande figuur zijn daarnaast de gevoeligheden voor verschillende storingsfactoren van de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied weergegeven. Wanneer het ruimtelijke beleid vanuit de omgevingsvisie deze storingsfactoren versterkt of invloed heeft op bestaande knelpunten in het Natura 2000-gebied bestaat er een risico op (significant) negatieve effecten.

Figuur 3-5. Gevoeligheid voor verschillende storingsfactoren op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebied Olde Maten & Veerslootlanden⁵

⁵ <https://www.synbiosys.alterra.nl/bij12/effectenindicatorappl.aspx?subj=effectenmatrix&tab=2>

4 Te toetsen beleidsopgaven

Onderstaande tabel omvat het totaal aan beleidsuitspraken die onderdeel vormen van het beleid zoals dat nu beoogd is om opgenomen te worden in de omgevingsvisie van gemeente Zwolle. Dit overzicht bevat ook beleidsuitspraken die niet in het planMER zijn beoordeeld, omdat het planMER zich richt op de stedelijke ontwikkelingsopgaven (urbane woningbouw: bouw van woningen in de stad). Omdat ook andere beleidsuitspraken kunnen leiden tot risico's op Natura 2000-gebieden, zijn deze nu direct meegenomen in deze beoordeling. Voor de beoordeling van het beleid is hoofdzakelijk gekeken naar richtinggevende uitspraken die in de visie zijn uitgewerkt. Het betreffen beleidsinvullingen die nieuw zijn (wordt nu nog niet gedaan of is nog geen beleid voor) en voldoende concreet om te kunnen beoordelen op kansen en risico's op positieve en negatieve effecten. Bestaand beleid maakt onderdeel uit van de referentie en is niet beoordeeld. Procesuitspraken zijn dermate onzeker, dan het niet goed mogelijk is effecten te voorspellen. Ook deze zijn niet beoordeeld. Indien hier sprake van is, is dit toegelicht in de laatste kolom van tabel 4-1.

Tabel 4-1. Beleidsuitspraken Omgevingsvisie Zwolle

Categorie	Beleidsvoornemen	Toelichting	Meenemen in Passende Beoordeling
Principebesluit	Bouw van woningen in de stad (6000)	Om de stedelijke bevolkingsgroei op te vangen worden tot 2030 10.000 woningen gebouwd. 60% daarvan komt in de stad. Inbreidingslocaties zijn: Zwartewaterzone, Oosterenk, (rond de) Binnenstad, Spoorzone.	Ja
Voortzetting bestaand beleid	Bouw van woningen in de Tippe en Breezicht Noord (beiden Stadshagen)	Om de stedelijke bevolkingsgroei op te vangen worden tot 2030 10.000 woningen gebouwd. 40% daarvan komt aan de rand van de stad. Een groot deel van deze woningen komt in de Tippe en Breezicht Noord.	Nee, is geen nieuw beleid
Principebesluit	Bouw van woningen in Breecamp-West en Harculo	Om de stedelijke bevolkingsgroei op te vangen worden tot 2030 10.000 woningen gebouwd. 40% daarvan komt aan de rand van de stad. Een deel van deze woningen komen in Breecamp-West (Stadshagen) en op de locatie van de IJsselcentrale Harculo.	Ja
Principebesluit	Kleinschalige woningbouw in Windesheim en Wijthmen	Om de dorpen levendig en leefbaar te houden voegen we kleine aantallen woningen toe. We onderzoeken de precieze invulling van deze ambitie	Ja
Voortzetting bestaand beleid	Erformaties	We faciliteren transformaties van agrarische bebouwing naar woningen (VAB)	Nee, is geen nieuw beleid
Concreet besluit	Verlagen maximum bouwhoogte hoogbouw	Hoogbouw wordt slechts op een paar plaatsen in de stad mogelijk (in de stadsruit: 70m, in de stadskrans: 35-34m). Dit was op sommige locaties mogelijk tot 100m.	Nee, het effect gaat uit van de woningbouw (eerste regel) en niet van het verlagen van de bouwhoogte.
Principebesluit	Verbinden stad met buitengebied via stadstraten, waaronder Engelenpad	We willen de stad beter verbinden met het buitengebied. Dat verloopt grotendeels al via levendige stadstraten. Er is een nieuwe verbinding voorzien tussen Centrum – spoorzone – HS Windesheim richting IJssel: het Engelenpad. Dit pad past zich aan zijn omgeving aan. Van stadstraat in Spoorzone 'verkleurt' de route naar een wandel/fietsroute die past bij het buitengebied.	Ja

Principebesluit	Aanleg wandelpaden / openbaar groen langs het Zwartewater	Als onderdeel van de Zwartewaterzone (gebiedsontwikkeling i.r.t. dijkversterking) zijn er langs het Zwartewater nieuwe wandelpaden voorzien. Uitwerking in gebiedsvisie Zwartewaterzone.	Ja
Procesbesluit	Onderzoek naar verandering verkeerssysteem	Om voorbereid te zijn op een mogelijke schaa sprong gaan we onderzoeken of we ons verkeerssysteem anders kunnen inrichten. Doel is een autoluwe binnenstad. Het gebied binnen de ring wordt opgedeeld in kwadranten. Zo krijgt de ring meer de functie van 'stadsring'.	Nee, nog geen concrete ontwikkeling
Procesbesluit	Mobiliteitshubs	We onderzoeken de mogelijkheid van mobiliteitshubs langs de A28, de ringweg en in woonwijken (buurthubs). Hier kan worden overgestapt van auto op (deel)fiets of OV.	Nee, nog geen concrete ontwikkeling
Procesbesluit	Onderzoek naar woningbouw op aanvullende locaties	Aanvullend op de aangewezen kansrijke woningbouwlocaties gaan we onderzoeken of woningbouw mogelijk is in Stadsbroek en in de IJsselviziëren (nabij Westenholte) en wat hiervan de effecten zullen zijn.	Nee, nog geen concrete ontwikkeling
Procesbesluit	Uitbreiding Hessenpoort (4)	We onderzoeken of bedrijventerrein Hessenpoort kan uitbreiden met circa 40 ha in noordelijke of oostelijke richting.	Ja
Bestaand beleid	Hessenpoort 3	Hessenpoort wordt aan de zuidzijde uitgebreid (tussen IKEA en nieuwe N340). Deze concrete uitbreiding is in een eerdere structuurvisie planologisch mogelijk gemaakt.	Nee, is geen nieuw beleid
Procesbesluit	Railterminal Hessenpoort	We onderzoeken de kansen/haalbaarheid van een railterminal nabij Hessenpoort	Nee, nog geen concrete ontwikkeling
Principebesluit	Clustering grootschalige energieopwek nabij Tolhuislanden	We zetten in op een gebiedsproces om planvorming m.b.t. zon en wind concreet te maken. Het gaat onder andere om <ul style="list-style-type: none"> • Realisatie van een hoogspanning – middenspanningstation • Realisatie van een productielocatie groen gas (mestvergister) 	Ja
Procesbesluit	Zonne-energie op maaiveld in andere gebieden	We zetten in op Zonne-energie op daken (zonneladder), maar opwek op maaiveld zal ook nodig zijn. Naast het gebiedsproces van Tolhuislanden liggen er mogelijk kansen in andere gebieden: Haersterbroek, bij Wijthmen, Sekdoorn en Hoog-Zuthem.	Nee, nog geen concrete ontwikkeling
Voortzetting bestaand beleid	Verbetering robuuste groen-blaue structuur, vergroting sponswerking bodem (o.a. in Vechtpoort en Tolhuislanden)	Om optimaal in te spelen op situaties van hittestress en wateroverlast willen we langs de groen-blaue structuur de sponswerking van de bodem vergroten door gerichte (micro)maatregelen. We passen ons stedelijk watersysteem zodanig aan dat het flexibeler inspeelt op extreme omstandigheden. Dit kan door ontbrekende schakels te koppelen (nieuwe watergangen) en pompen te plaatsen zodat uitwisseling met het hoofdwatersysteem (rivieren) eenvoudiger wordt.	Nee, is geen nieuw beleid
Principebesluit	Fietsrouten netwerk	Er zijn nieuwe (regionale) fietsroutes voorzien langs spoor Zwolle-Meppel, nabij het Engelse Werk en langs het Engelenpad.	Ja
Procesbesluit	Evenementenlocaties	De omgevingsvisie wijst diverse locaties aan voor het houden van grootschalige evenementen. Dit komt voort uit het bestaand evenementenbeleid.	Nee, nog geen concrete ontwikkeling
Principebesluit	Nieuwe indoor eventvoorziening Voorsterpoort-Oost	Zwolle heeft nu de IJsselhallen voor grootschalige indoor evenementen. Deze voorziening gaat verhuizen naar Voorsterpoort-oost.	Ja
Principebesluit	Kroesenallee	Door de omlegging van de N35 is bij Wijthmen een rare route ontstaan tussen de aansluiting en de Kroesenallee. In de omgevingsvisie wordt voorgesteld om de route in oostelijke richting te verplaatsen. Zo ontstaat een logischer route en nemen gezondheidseffecten (lucht, geluid) in Wijthmen af.	Ja

Ambitie	circulariteit	Zwolle heeft de ambitie 50% circulair te zijn in 2030 en 100% in 2050. Dit is nog niet in concrete maatregelen uitgewerkt	Nee, nog geen concrete ontwikkeling
Principebesluit	Toevoeging 3 parken	Er is voorzien in toevoeging van 3 nieuwe parken: in Kamperpoort, Assendorp en de Spoorzone / Hanzeland	Ja

5 Beoordeling beleidsuitspraken

In deze passende beoordeling zijn op een vergelijkbaar detailniveau als de Omgevingsvisie de nieuwe beleidsuitspraken van gemeente Zwolle beoordeeld op mogelijke risico's op (significant) negatieve effecten op Natura 2000-gebieden. Deze risico's zijn aandachtspunten waar bij de verdere uitwerking van het beleid rekening mee gehouden moet worden. Op deze manier kan voorkomen worden dat (significant) negatieve effecten op de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden daadwerkelijk optreden.

In onderstaande tabel is een samenvatting opgenomen van de gevolgen van de beleidsuitspraken op de Natura 2000-gebieden rondom Zwolle. Eveneens is aangegeven hoe groot het risico is op een significant negatief effect en welke aandachtspunten er zijn bij de verdere uitwerking van het beleid om deze negatieve effecten te voorkomen. In de paragrafen onder de tabel is een uitgebreidere toelichting gegeven.

Tabel 5-1 Beoordeling beleidsuitspraken omgevingsvisie Zwolle

Nr.	Beleidsuitspraak	Invloed op Natura 2000	Risico's op negatief effect	Aandachtspunten bij nadere uitwerking beleid (mitigatie)	Eindbeoordeling
1	Bouw van woningen in de stad (6000)	Extra woningen leiden tot extra verkeersbewegingen die een depositietoename veroorzaken. Alle omliggende N2000-gebieden zijn hier gevoelig voor. Daarnaast zullen extra inwoners recreëren in de omgeving wat verstoring met zich mee kan brengen. Met name in de Rijntakken is dit een aandachtspunt.	Ja, groot risico op significant negatieve effecten, met name door een permanente toename van stikstofdepositie en in mindere mate door verstoring binnen de Rijntakken.	Indien uit vervolgonderzoek blijkt dat er sprake is van een toename van stikstofdepositie binnen Natura 2000-gebieden, dan is saldering met stikstofbronnen in de omgeving de meest haalbare route om tot een uitvoerbaar project te komen.	Significant negatief effect is te voorkomen.
2	Bouw van woningen in Brecamp-West en Harculo	Idem, waarbij opgemerkt wordt dat deze woningbouwlocatie dicht bij de Rijntakken zijn gelegen, met daarbij een grotere kans op verstoring door de inwoners (rondje met de hond). Harculo ligt daarnaast het dichtst bij de Veluwe.	Ja, groot risico op significant negatieve effecten, met name door een permanente toename van stikstofdepositie en in mindere mate door verstoring binnen de Rijntakken.	Indien uit vervolgonderzoek blijkt dat er sprake is van een toename van stikstofdepositie binnen Natura 2000-gebieden, dan is saldering met stikstofbronnen in de omgeving de meest haalbare route om tot een uitvoerbaar project te komen.	Significant negatief effect is te voorkomen.
3	Kleinschalige woningbouw in Windesheim en Wijthmen	Deze woningbouwlocaties liggen ofwel op grotere afstand tot stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden (Wijthmen) of niet in de directe nabijheid van stikstofgevoelige habitattypen/leefgebieden (Windesheim). Omdat het ook om kleinschalige woningbouw gaat zal de invloed beperkter zijn.	Ja, klein risico op significant negatieve effecten, enige toename van stikstofdepositie is niet uitgesloten evenals enige verstoring binnen de Rijntakken.	Indien uit vervolgonderzoek blijkt dat er sprake is van een toename van stikstofdepositie binnen Natura 2000-gebieden, dan is saldering met stikstofbronnen in de omgeving de meest haalbare route om tot een uitvoerbaar project te komen. Indien knelpunten als gevolg van verstoring ontstaan zijn deze te voorkomen door een goede zonering of afsluiting in kwetsbare perioden.	Significant negatief effect is te voorkomen.
4	Verbinden stad met buitengebied via stadstraten, waaronder Engelenpad	Het doel is om een verbinding tussen het Centrum en de IJssel te realiseren middels een wandel-/fietspad. Deze verbinding zal voor meer	Ja, klein risico op significant negatieve effecten, wanneer blijkt dat de recreatiedruk te	Indien knelpunten als gevolg van verstoring ontstaan, zijn deze te voorkomen door een goede ligging en inrichting van de recreatieve verbinding en	Significant negatief effect is te voorkomen.

Nr.	Beleidsuitspraak	Invloed op Natura 2000	Risico's op negatief effect	Aandachtspunten bij nadere uitwerking beleid (mitigatie)	Eindbeoordeling
		verstoring door aanwezigheid van mensen zorgen. De Rijntakken, waar de IJssel onderdeel van is, is gevoelig voor verstoring.	veel verstoring met zich meebrengt.	eventueel zonering of afsluiting van gebieden in kwetsbare perioden.	
5	Aanleg wandelpaden / openbaar groen langs het Zwarte Water	Wandelpaden langs het Zwarte Water zorgen voor meer mensen die het gebied gaan bezoeken. Met name enkele vogels van het Natura 2000-gebied Zwarte Water & Vecht, roerdomp en zwarte stern, zijn zeer gevoelig voor verstoring.	Ja, klein risico op significant negatieve effecten, wanneer blijkt dat de recreatiedruk te veel verstoring met zich meebrengt.	Indien knelpunten als gevolg van verstoring ontstaan, zijn deze te voorkomen door een goede ligging en inrichting van de recreatieve verbinding en eventueel zonering of afsluiting van gebieden in kwetsbare perioden.	Significant negatief effect is te voorkomen.
6	Uitbreiding Hessenpoort (4)	Uit de nadere uitwerking van het voornemen om bedrijventerrein Hessenpoort uit te breiden blijkt dat er sprake is van een depositietoename van 2-3 mol N/ha/j op de Uiterwaarden Zwarte Water & Vecht.	Ja, groot risico op significant negatieve effecten, met name door een permanente toename van stikstofdepositie.	In de uitwerking die reeds plaatsvindt wordt gekeken naar verschillende optimalisaties, zoals welke type bedrijvigheid toegelaten wordt, wijze van verkeersafwikkeling, interne saldering, elektrisch vervoer of wellicht externe saldering. De inschatting is dat de bijdrage aanzienlijk beperkt kan worden.	Significant negatief effect is te voorkomen.
7	Clustering grootschalige energieopwek nabij Tolhuislanden	Het hoogspanning-middenspanningsstation veroorzaakt geen depositie tijdens de gebruiksfase, mogelijk wel tijdens de aanlegfase. De gassen die vrijkomen vanuit de mestvergister worden geleverd aan het gasnet. Stikstofdepositie wordt daarom alleen veroorzaakt door (beperkte) verkeersbewegingen.	Ja, klein risico op significant negatieve effecten, enige toename van stikstofdepositie is niet uitgesloten.	Indien uit vervolgonderzoek blijkt dat er sprake is van een toename van stikstofdepositie binnen Natura 2000-gebieden, dan is saldering met stikstofbronnen in de omgeving de meest haalbare route om tot een uitvoerbaar project te komen.	Significant negatief effect is te voorkomen.
8	Fietsroutenetwerk	Het fietsroutenetwerk leidt tot extra fietsers. Verstoring die uitgaat van langrijdende fietsers is beperkt. Aandachtspunt is wanneer fietsers op bepaalde ingangen het Natura 2000-gebied kunnen betreden en daarmee tot extra verstoring zorgen. Hierbij is toegang tot het Natura 2000-gebied Rijntakken vanuit het Engelse Werk en het Engelenpad een aandachtspunt.	Ja, klein risico op significant negatieve effecten, wanneer blijkt dat de recreatiedruk te veel verstoring met zich meebrengt.	Indien knelpunten als gevolg van verstoring ontstaan, zijn deze te voorkomen door een goede ligging en inrichting van de recreatieve verbinding en eventueel zonering of afsluiting van gebieden in kwetsbare perioden.	Significant negatief effect is te voorkomen.
9	Nieuwe indoor eventvoorziening Voorsterpoort-Oost	Door verplaatsing van de IJsselhallen naar de locatie Voorsterpoort-Oost komt de activiteiten dicht bij Natura	Ja, klein risico op significant negatieve effecten, enige toename van	Indien uit vervolgonderzoek blijkt dat er sprake is van een toename van stikstofdepositie binnen Natura 2000-gebieden,	Significant negatief effect is te voorkomen.

Nr.	Beleidsuitspraak	Invloed op Natura 2000	Risico's op negatief effect	Aandachtspunten bij nadere uitwerking beleid (mitigatie)	Eindbeoordeling
		2000-gebied te liggen. De verkeersaantrekkende werking kan daarmee tot extra depositie leiden dan nu het geval is.	stikstofdepositie is niet uitgesloten.	dan dient in eerste instantie verkend te worden of verkeerstoename beperkt kan worden door stimulering van fiets en OV. Saldering met stikstofbronnen in de omgeving is vervolgens de meest haalbare route om tot een uitvoerbaar project te komen.	
10	Kroesenallee	De aanpassing van de aansluiting N35 met de Kroesenallee leidt tot een efficiëntere verkeersafwikkeling die tevens op (iets) grotere afstand tot het Natura 2000-gebied komt te liggen. De gebruiksfase heeft daarmee geen negatieve invloed op Natura 2000-gebieden. De aanlegfase kan wel tot enige depositietoename leiden maar de verwachting is dat dit vanwege de afstand tot Natura 2000-gebieden niet tot een negatieve invloed leidt.	Nee	Niet van toepassing	Geen kans op significant negatief effect.
11	Toevoeging 3 parken	De realisatie van drie nieuwe parken leidt niet tot een toename van de milieudruk in de omliggende Natura 2000-gebieden.	Nee	Niet van toepassing	Geen kans op significant negatief effect.

5.1 Stedelijke ontwikkelingen

De stedelijke ontwikkelingen omvatten:

- Woningbouwlocaties (nummer 1 t/m 3 uit tabel 5-1)
- Uitbreiding bedrijventerrein Hessenpoort (nummer 6)
- Energieopwekking Tolhuislanden (nummer 7)
- Eventvoorziening Voorsterpoort-Oost (nummer 9)

Nieuwe woningen worden niet meer aangesloten op het gasnetwerk. Dat betekent dat de toename van stikstofdepositie met name veroorzaakt wordt door extra verkeersbewegingen die het gevolg zijn van meer inwoners in de stad. Afhankelijk of het gaat om een relatief groot aantal woningen en/of een ligging nabij stikstofgevoelig Natura 2000-gebied, zoals woningen in de stad, Breecamp-West en Harculo (uitspraaknummer 1 en 2) of om kleine ontwikkelingen in omliggende kernen (Windesheim en Wijthmen) is er een groot dan wel klein risico op significant negatieve effecten als gevolg van een toename van stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden. Ook de voorgenomen ontwikkelingen ten behoeve energieopwekking bij Tolhuislanden leidt als gevolg van beperkte verkeersbewegingen mogelijk tot een beperkte depositietoename in het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water & Vecht.

Daarbij komt dat depositietoename als gevolg van verkeer lastig te mitigeren is omdat geen bronmaatregelen voorhanden zijn. Gemeente Zwolle heeft een ontwikkelstrategie Stikstof vastgesteld (gemeente Zwolle, 2021). Hierin zijn verschillende instrumenten benoemd die kansrijk zijn om de toename

van stikstofdepositie te beperken. Dit geeft een goede aanzet voor mitigerende maatregelen die bij de verdere uitwerking van dit beleid betrokken kunnen worden. De meest kansrijke instrumenten zijn die waar naar stikstofruimte wordt gezocht middels een salderingsvorm waarbij andere stikstofbronnen worden opgeheven.

Op dit moment wordt gewerkt aan een meer gedetailleerde uitwerking van de uitbreiding van het bedrijventerrein Hessenpoort. Hieruit blijkt dat de uitbreiding zorgt voor een permanente depositietoename van ongeveer 2-3 mol N/ha/j op het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Zwarte Water & Vecht. In dat kader worden mogelijkheden verkend om de depositiebijdrage te verkleinen door het doorvoeren van verschillende optimalisaties in de vorm van type bedrijvigheid, verkeersafwikkeling, interne saldering en elektrisch vervoer. Aanvullend is ook externe saldering met bijvoorbeeld een agrarisch bedrijf een mogelijkheid.

Het is eveneens niet uitgesloten dat de verplaatsing van de IJsselhallen naar een nieuwe eventvoorziening in Voorsterpoort-Oost leidt tot een toename van stikstofdepositie vanwege de ligging dicht bij Natura 2000-gebied. Mogelijk liggen hier salderingsopties met de vrijkomende ruimte door het sluiten van de IJsselhallen. De nieuwe gebouwen zullen meer emissie-arm zijn en het is zinvol om verdere mogelijkheden om verkeersbewegingen te beperken te onderzoeken bij de verdere uitwerking van dit beleid. Stimulering van het openbaar vervoer en de fiets, al dan niet samen met parkeerlocaties buiten de stad zijn mogelijkheden.

Daarnaast werkt het Rijk om dit moment aan een Wijziging van de Wet natuurbescherming en de Omgevingswet (stikstofreductie en natuurverbetering) waarbij stikstofdepositie tijdens de bouwfase vergunningvrij wordt. Deze wet is 9 maart 2021 door de Eerste Kamer goedgekeurd.

Naast stikstofdepositie is het niet ondenkbaar dat als gevolg van extra inwoners in Zwolle de recreatieve druk in de omliggende Natura 2000-gebieden toeneemt. Dit is vooral voor de vogels van de Rijntakken een aandachtspunt omdat verstoring van leefgebieden één van de knelpunten is voor het behalen van de instandhoudingsdoelen. Voor het Natura 2000-gebied Zwarte Water & Vecht is dit niet expliciet benoemd in het Natura 2000-beheerplan, maar de Kievitsbloemhooilanden zijn wel gevoelig voor betreding. Het bloeiseizoen van de Kievitsbloemen trekt vaak grote aantallen bezoekers. Enkele vogelsoorten, zoals de roerdomp en zwarte stern, zijn eveneens gevoelig voor verstoring.

Wanneer bij de uitwerking van het beleid blijkt dat verstoring inderdaad tot een (significant) negatief effect leidt moeten mitigerende maatregelen getroffen worden die gericht zijn op een goede zonering en toegankelijkheid van de gebieden, eventueel aangevuld met het afsluiten van bepaalde gebieden in kwetsbare perioden.

Overige minder concrete beleidsuitspraken

Op dit moment is nog niet duidelijk of bij het beleidsvoornemen energieopwekking Tolhuislanden ook het plaatsen van windturbines tot de mogelijkheid behoort. Dit onderdeel van de beleidsuitspraak is daarom nog niet concreet genoeg om te beoordelen. Wel wordt hier op voorhand de risico's die windturbines met zich meebrengen ten aanzien van vogelslachtoffers benoemd. De omliggende Natura 2000-gebieden zijn namelijk aangewezen voor broedvogels en niet-broedvogels. Wanneer de turbines geplaatst worden op locaties waar deze soorten regelmatig langs vliegen, is er een grote kans op regelmatige aanvaringslachtoffers en daarmee een groot risico op significant negatieve effecten. Bij de uitwerking van dit beleid moet daarom onderzoek plaatsvinden naar de belangrijkste vliegroutes zodat de ligging, het aantal en de opstelling van de turbines hierop afgestemd kan worden. Naast energieopwekking in Tolhuislanden zijn er nog minder concrete voornemens ten aanzien van zonne-energie op maaiveld ter hoogte van Haersterbroek, bij Wijthmen, Sekdoorn en Hoog-Zuthem. Naast ruimtebeslag, dat mogelijk ten koste gaat van foerageergebied van niet-broedvogels van omliggende Natura 2000-gebieden, resulteren

deze ontwikkelingen niet in een verhoging van de milieudruk in Natura 2000-gebieden. De kans op een significant negatief effect is klein.

5.2 Recreatieve netwerken

De recreatieve ontwikkelingen omvatten:

- Verbinden stad met buitengebied via stadstraten, waaronder Engelenpad (nummer 4 uit tabel 5-1)
- Aanleg wandelpaden / openbaar groen langs het Zwarte Water (nummer 5)
- Fietsrouten netwerk (nummer 8)

De recreatieve beleidsuitspraken hebben enerzijds tot doel dat mensen vanuit de stad het buitengebied beter kunnen bezoeken en beleven. Anderzijds kan dit het gevolg zijn, bijvoorbeeld door de aanleg van het fietsrouten netwerk, waardoor mensen eerder geneigd zijn de Natura 2000-gebieden te bezoeken.

Evenals de extra inwoners als gevolg van de verschillende woningbouwopgaven leiden deze ontwikkelingen ook mogelijk tot een toename van de recreatieve druk in de omliggende Natura 2000-gebieden. Zoals hierboven beschreven kan dit met name een knelpunt zijn voor de vogels van de Rijntakken en Uiterwaarden Zwarte Water & Vecht die gevoelig zijn voor verstoring, maar ook voor de kievitsbloemhooilanden die gevoelig zijn voor betreding. Wanneer bij de uitwerking van het beleid blijkt dat verstoring inderdaad tot een (significant) negatief effect leidt moeten mitigerende maatregelen getroffen worden die gericht zijn op een goede zonering en toegankelijkheid van de gebieden, eventueel aangevuld met het afsluiten van bepaalde gebieden in kwetsbare perioden.

5.3 Overige ontwikkelingen

De overige ontwikkelingen omvatten:

- Kroesenallee
- Toevoeging 3 parken

Deze beleidsuitspraken leiden niet tot een toename van de milieudruk binnen omliggende Natura 2000-gebieden waardoor er geen risico is op een (significant) negatief effect.

6 Cumulatie

De verplichting om in een passende beoordeling ook de effecten van andere plannen en projecten in beschouwing te nemen vindt zijn oorsprong in de Habitatrichtlijn. Art 6 lid 3 van de Habitatrichtlijn stelt dat bij de passende beoordeling rekening moet worden gehouden met cumulatie van effecten van andere plannen en projecten. Dit is een uitwerking van het voorzorgsbeginsel.

Door rekening te houden met cumulatie van effecten wordt beoogd te voorkomen dat een opeenstapeling van op zich kleine effecten uiteindelijk leidt tot significante negatieve effecten. Vaak zijn het juist combinaties van activiteiten die de instandhoudingsdoelstellingen bedreigen (en niet de afzonderlijke activiteiten). Omdat de Omgevingsvisie op een zodanig hoog abstractieniveau is opgesteld en ook de effectbeoordeling meer het karakter heeft van een risico-inschatting met betrekking tot de uitvoerbaarheid in relatie tot de Wet natuurbescherming, zal cumulatie ook op dat detailniveau aansluiten.

Cumulatie is gericht op twee aspecten:

- Beleid van de Omgevingsvisie dat elkaar in negatieve zin versterkt;
- Beleid van de Omgevingsvisie in combinatie met grote ruimtelijke ontwikkelingen die een apart plantraject volgen en niet zijn opgenomen in de visie.

Interne cumulatie beleidswijzigingen Omgevingsvisie

In deze passende beoordeling is bekeken in hoeverre beleidswijzigingen binnen de Omgevingsvisie elkaar in negatieve zin versterken. Het gaat hier met name om beleid dat negatieve gevolgen heeft voor die milieucondities die ook een knelpunt zijn voor de duurzame instandhouding van een Natura 2000-gebied:

- Stikstofdepositie
- Verstoring door recreanten

Er zijn op dit moment geen andere ontwikkelingen bekend die gedurende de looptijd van de visie de risico's in negatieve zin kunnen versterken. In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de beleidsuitspraken en de verschillende invloeden op nabijgelegen Natura 2000-gebieden, zoals in de effectbeoordeling is beschreven. Uit de tabel is op te maken dat verschillende beleidsuitspraken elkaar in negatieve zin kunnen versterken op het gebied van stikstofdepositie en verstoring.

Tabel 6-1 Overzicht van de cumulatieve beïnvloeding van de beleidsuitspraken

Nr.	Beleidsuitspraak	Stikstofdepositie	Verstoring door recreanten
1	Bouw van woningen in de stad (6000)	x	x
2	Bouw van woningen in Brecamp-West en Harculo	x	x
3	Kleinschalige woningbouw in Windesheim en Wijthmen	x	x
4	Verbinden stad met buitengebied via stadstraten, waaronder Engelenpad		x
5	Aanleg wandelpaden / openbaar groen langs het Zwarte Water		x
6	Uitbreiding Hessenpoort (4)	x	
7	Clustering grootschalige energieopwek nabij Tolhuislanden	x	
8	Fietsrouten netwerk		x
9	Nieuwe indoor eventvoorziening Voorsterpoort-Oost	x	
10	Kroesenallee		
11	Toevoeging 3 parken		

Aangezien stikstofdepositie een groot knelpunt is in bijna alle Overijsselse Natura 2000-gebieden en een kleine toename al een significant negatief effect kan veroorzaken, is cumulatie met betrekking tot stikstofdepositie een aandachtspunt. De ontwikkelstrategie stikstof van de gemeente bevat een samenhangend pakket maatregelen om significant negatieve effecten te voorkomen of te verminderen. Hierdoor wordt het risico op (cumulatieve) effecten als gevolg van de Omgevingsvisie kleiner. Door deze integrale aanpak is door middel van interne saldering de kans op significant negatieve gevolgen door stikstofdepositie te verkleinen. Kortom, door een goede integrale aanpak en afweging, die door de Omgevingswet en de omgevingsvisie juist gestimuleerd wordt is er aandacht voor cumulatieve effecten en kan dit voorkomen worden door de juiste uitwerking van het nieuwe beleid.

7 Referenties

Gemeente Zwolle, 2021. Ontwikkelstrategie Stikstof, versie 21-1-2021

Provincie Gelderland, 2018a. Beheerplan Natura 2000 Veluwe (057)

Provincie Gelderland, 2018b. Beheerplan Natura 2000 Rijntakken (038)

Provincie Overijssel, 2016. Natura 2000-beheerplan Olde Maten & Veerslootlanden

Provincie Overijssel, 2017. Natura 2000-beheerplan Uiterwaarden Zwarte Water & Vecht

Royal HaskoningDHV, 24 juni 2020. Omgevingseffectrapport, Omgevingsvisie Zwolle